

mind, आत्मानमात्मना वेत्ति K. S. II. 10; 8 the faculty of reason; 9 the sun; 10 the fire; 11 wind; 12 a son, *e. g.* आत्मा वे पुत्रनामासि; 13 the self; (used in this sense as a reflexive pronoun and in the singular number and masculine gender, even when it refers to two or more things, or to nouns in different genders, *e. g.* पुण्य भ्रमदर्शनेन तावदात्मानं पुनीमहे Sak. I, गुप्तं ददृशुरात्मानं सर्वोः स्वप्नेषु वामनैः R. x. 60, आत्मानं गोपायन्ति कुलस्त्रियः Bh., where आत्मानम् refers to a feminine noun in the plural), आत्मानं सततं रक्षेदरैरपि धनैरपि Hit.; 14 effort. COMP.—अधीन I a. independent; II m. 1 a wife's brother; 2 a son; 3 a jester (in dramatic literature).—अपहार m. concealing one's self, कथं वा आत्मा-पहारं करोमि Sak. I.—अशिन् m. a fish (known to feed on the weak of its species; the Rāmāyana says:—मत्स्या इव जना नित्यं भक्षयन्ति परस्परम्).—आशन a. finding pleasure in self, seeking spiritual knowledge, आत्मारामा विहितरतयो निर्विकल्पे समाधौ Ve. I.—आश्रय m. self-dependence—ईश्वर a. self-possessed, अस्मेभराणां न हि जातु विघ्नाः समाधिभेदप्रभवो भवन्ति K. S. III. 40.—उद्धव m. 1 a son; 2 the god of love.—उपजीविन् a. 1 one who lives by his own labour; 2 one who lives by his wife; 3 a public performer.—काम a. 1 loving one's self, possessed of self-conceit; 2 loving the supreme spirit only.—नक्षत्रम् ind aside, (used as a stage-direction in theatrical language in the sense of the English "aside"; स्वगतम् also is used in the same

sense:—अभार्यं कलु यद्वस्तु तदिह स्वगतं मतम् S. D. VI.), राजा (आत्मगतम्) अहो धिक् पौरा अस्मदन्वेविणस्तपोवनमुपरुन्धन्ति Sak. I.—गुप्ति f. a cave, the hiding place of an animal.—गाहिन् a. selfish, greedy.—घात m. 1 suicide; 2 heresy.—घातिन् m. 1 a suicide, (व्यापादयेद् दृथात्मानं स्वयं योऽन्युदकादिभिः । अवैधेनैव मार्गेण आत्मघाती स उच्यते); 2 a heretic.—घोष m. 1 a crow; 2 a cock.—ज m. 1 a son; 2 the god of love.—जा f. 1 a daughter, वन्द्यं युगं चरणयोजन-कान्तगायाः R. XIII. 78; 2 the understanding.—जन्मन् m. a son, तस्यामात्मानुरूपायामात्मज-न्मसमुत्सुकः R. I. 33, तमात्म-ज-मानमजं चकार v. 36.—जय m. self-denial, victory over one's self.—ज्ञ m. a sage, one who knows self.—ज्ञान n. 1 knowledge of the soul or supreme spirit; 2 true wisdom.—तत्त्व n. the true nature of the soul or of the supreme spirit.—त्याग m. 1 self-sacrifice; 2 suicide.—त्यागिन् m. a suicide, आत्म-त्यागिन्यो नाशौचोदकभाजनाः Yaj. III. 6.—त्राण n. 1 self-preservation; 2 a body-guard.—दर्श m. a mirror, प्रसादमात्रीयामि-वात्मदर्शः R. VII. 68.—दर्शिन n. spiritual knowledge.—द्रोहिन् m. a suicide.—निस्व a. constantly in the heart.—निन्दा f. self-reproach.—निवेदन n. offering oneself as a living sacrifice to the deity.—निष्ठ a. one who constantly seeks spiritual knowledge. आत्म-नेपथ्य n. one of the two modes (voices) in which Sanskrit verbs are conjugated.—आत्मनेपदिन् m. a root conjugated in the *Ātmanepada*.—प्रभ a. self-illuminated.—

प्रभ m. 1 a son; 2 the god of love.—प्रसंसा f. self-applause.—वन्धु, बान्धव m. one's own kinsman; (they are three, viz. 1 father's sister's son, 2 mother's brother's son, and 3 mother's sister's son; आत्ममातुः स्वसुः पुत्रा आत्मापितुः स्वसुः सुताः । आत्ममातुलपुत्राश्च विज्ञेया आत्मबाधवाः II).—बोध m. spiritual knowledge, knowledge of the self.—भू m. an epithet 1 of Brahman (m.) ससर्जं गिरमात्मभूः K. S. II. 53, 2 of Vishnu, 3 of S'iva, 4 the god of love; 5 a son; II f. 1 a daughter; 2 the understanding.—मात्रा f. a particle of the supreme spirit. आत्म-भरि a. selfish, greedy, आत्म-भरिस्त्वं पिशितैर्नैराणाम् Bt. II. 33.—मानिन् a. proud.—याजिन् m. a learned man who studies his own nature and that of the soul with a view to attain final beatitude, *e. g.* सर्वभूतेषु चात्मानं सर्वभूतानि चात्मनि । स मे पश्यतात्मयाजी स्वाराज्यमधिगच्छति.—योनि m. an epithet 1 of Brahman (m.), 2 of Vishnu, 3 of S'iva, प्रहर्तुमभ्युप-तमात्मयोनिम् K. S. III. 70; 4 the god of love.—रक्षा f. self-protection—लभ m. birth, origin, यैरात्मलाभस्तव्या लब्धः Mud. IV.—वञ्चना f. self-delusion.—वत् a. self-possessed, composed. (उदादिद्विवृतिर्न नसः सत्वमुच्यते । आत्मवान् सत्ववानुक्तः Ut. M.), प्रकृति-ज्वात्मजमात्मवत्तया R. VIII. 10.—वध्या f. suicide.—वश m. 1 self-control, self-government; 2 one's control (आत्मवशं नी ० ०३ कृ 'to win over.').—वद्म a. having control over self, self-possessed; विद्म m. a wise man, a sage, *e. g.* तरनि शोक-मात्मवित्, —विद्या f. spiritual